

الگوهای غیرمستقیم تدریس

الگوهای غیرمستقیم تدریس

1- تن صدا در هنگام صحبت

از تن صدا و طرز بیان افراد می توان مفاهیمی را استنباط نمود. به عنوان مثال گاهی گفتن بله معنی فراتر از نه را دارد و گاهی تحسین و تمجید از دیگران ، تنبیه و سرزنشی را در بردارد و بالعکس. روی همین اصل ، طرز گفتار و حرکات فرد به هنگام ارایه مطلب در یادگیری تاثیر به سزایی دارد.

۲- علاقه مندی و داشتن حوصله

اگر معلم در گفتار خود بتواند برآن روحی تازه بخشیده و شنوندگان را مجذوب گفته های خود نماید ، حاکی از علاقه مندی و داشتن حوصله او خواهد بود . بر عکس وقتی معلم با حالت یک نواخت در صدا ، انفعال در گفتار و کشش خاصی مطلبی را ارایه دهد ، نشانگر بی حوصلگی و عدم علاقه می باشد . دانش آموزان به خوبی می توانند به درجه استحکام علاقه و ایمان که در پس گفتار معلم وجود دارد پی ببرند و همان میزان علاقه و ایمان معلم به گفته های خود می تواند نگرش دانش آموزان را تغییر دهد .

۳- فاصله مکانی مناسب با دانش آموزان

فاصله مکانی یکی از مهم ترین عواملی است که در احساس درونی افراد تاثیر می گذارد . وقتی اشخاص با همدیگر صحبت می کنند فاصله ای را بین خود نگه می دارند . جالب این که چنین فاصله ای در کلاسها توسط تحقیقات مختلف مورد بررسی قرار گرفته که از آن جمله دیویس نقل نموده است که : چهار حالت در فاصله ، مشخص شده اند :

الف: فاصله نزدیک: که از صفر تا چهل و شش درصد متر برآورد شده است در این فاصله حالت دستپاچگی پیش می آید چنین فاصله ای مخصوصا در اتوبوس مشاهده می شود که افراد در تلاشند تا تماس بین آنها به وجود نیاید و همیشه خود را در حالت سفت و سخت نگه داشته و مسلما

احساس آرامش هم ندارند. این فاصله اگر بین معلم شاگرد آن هم به طور مداوم به وجود آید باعث ناراحتی فراگیر شده و به هر حال باید از آن دوری جست.

ب: فاصله مناسب بحث های شخصی: این فاصله هفتاد و پنج درصد تا ۲۵/۱ متر حدس زده شده و فاصله ای است که افراد در حالت دوستی و یا بحث های شخصی با یک دیگر دارند. معلم به چنین فاصله ای موقعی می تواند وارد شود که در کلاسش روابط حسنه وجود داشته و صمیمیت زیادی بین او و فراگیران برقرار باشد، به هر حال منطقه ای چندان مناسب در تدریس نمی باشد. بنا بر این تنظیم فاصله ی مکانی با حالات و هیجانات گفتاری و تمایلات عاطفی، همراه با فراز ها و نشیب ها و کاهش اثر این تن صدا و شدت علاقه به موضوع مورد نظر رابطه مستقیم دارد

ج: فاصله مناسب کلاس: این فاصله از ۲۵/۱ تا ۷۰/۳ متری باشد و منطقه ای است که رعایت آن برای معلمین کلاس های درس توصیه می شود ؛ قسمتی که به فاصله شخصی (۲۵/۱) نزدیک تر می گردد برای بحث کلاس و گفتگو در تدریس مناسب بوده و هر قدر به (۷۰/۳) نزدیک تر می شویم جهت سخنرانی های مختلف مناسب تر می باشد. آثار تربیتی و پیامدهای عاطفی این فاصله ها در یافته های پژوهشی به ویژه محققانی که در قلمرو روان شناسی اجتماعی فعالیت می کنند مشهود است .

د: فاصله مناسب کنفرانس:

این فاصله از ۷۰/۳ تا ۶/۷ متر می باشد که در آن اگر سخنرانی به وجود آید حالت رسمی بیشتری را داشته و صدای سخنران بایستی بلندتر از حالت عمومی باشد. این منطقه برای سخنرانی در کلاس هایی با تعداد بیشتر مناسب است. هر قدر از حد نهایی این فاصله (۶/۷) متر پا فراتر بگذاریم مناسب معلمین کلاسی نبوده و برای سخنرانی های عمومی و کنفرانسها مناسب تر خواهد بود. وقتی فاصله از این حد بیشتر باشد ارتباط غیر کلامی کم کم تاثیر خود را از دست خواهد داد .

۴- حالت و وضعیت:

این مسأله در گفتار تاثیر مهمی دارد، معلم بایستی به هنگام سخنرانی بدن خود را راحت نگه داشته و خود را پشت میز یا غیره پنهان نکند و چنین امری می تواند دلالت بر اعتماد در گفتار و حاضر کردن

مطالب باشد. اگر وضعیت بدنی را طوری ترتیب بدهیم که یکی از شانه ها به طور مداوم به طرف دانش آموزان باشد و یا این که پشت به آن ها بیشتر شود مسلماً گرایش منفی به وجود می آید. همین امر درمورد فراگیران نیز صادق خواهد بود مثلاً وقتی فراگیری خود را پشت افراد جلویی پنهان نموده و سر به زیر و خمیدگی بدن را به وجود آورد، معلم درموردش گرایش منفی خواهد داشت که او از آمادگی برای درس برخوردار نبوده و یا این که تکالیف خود را انجام نداده است.

۵-: حرکات بدنی :

طرز حرکات بدنی هم می تواند حالت احساسی فرد را بیان کند. به هنگامی که اعضا بدن تحرک پیدا می کند و حرکات خاصی را از خود به وجود می آورد می تواند دلالت بر تحرک بیشتر باشد. تجزیه و تحلیل ارتباط بین افراد نشان می دهد که حدود ۶۰ نوع حرکات مختلف بدنی وجود دارند که بیش از نیمی از آن مربوط به حرکات سر و صورت است.

۶- تماس چشمی :

از اشارات و حرکات چشمی می توان برخی از مسایل احساسی افراد را درک نمود. چشم ها عامل نیرومندی در ارتباط بوده ؛ ناپ در پژوهش هایی به این نتیجه رسیده که تماس چشمی و خیره نگری نشانگر احساس مثبت بیشتری می باشد، اگر این نتیجه پذیرفته شود عکس آن نیز صادق است بدین معنی که سعی در جلوگیری از تماس چشمی می تواند یک حالت منفی نظیر احساس خطا و افسردگی ایجاد نماید.